

Toekomst
in beeld dankzij
Mijn Pensioen-
schets

Antwoorden

Magazine voor deelnemers

Winter 2023

Onlangs heeft Pensioenfonds ING een deelnemerspeiling gehouden over een eventuele overgang van het Fonds naar het nieuwe pensioenstelsel.

Yvonne de Kleijn geniet sinds een jaar van haar pensioen. Ze kijkt terug op een goede begeleiding vanuit Pensioenfonds ING.

Wilma Verhofstad twijfelt of ze over een paar jaar met pensioen zal gaan of misschien met deeltijdpensioen.

Deelnemers en gepensioneerden zijn over het algemeen positief over Pensioenfonds ING. Dat blijkt uit het klanttevredenheidsonderzoek.

Inhoud

‘Van anti ben ik nu zelfs een voorstander geworden!’

Hoe kijkt u aan tegen het eventueel overgaan naar het nieuwe pensioenstelsel?

4

To the point

Het laatste nieuws leest u in onze vaste nieuwsrubriek.

6

Hoe is het om met pensioen te zijn?

Welke pensioenkeuzes heeft Yvonne de Kleijn gemaakt en hoe kijkt ze daarop terug?

8

Zo flexibel is uw pensioen

Uw pensioen beweegt mee met uw persoonlijke situatie

10

Weet dat uw mening voor ons telt

‘Uw vraag, mening of reactie bepaalt mede onze communicatie’

11

‘Ik werd getriggerd om mijn vaste lasten te verlagen’

Met de online tool Mijn Pensioenschets krijgt u inzicht in uw toekomstige financiële situatie.

12

Wat vindt u van ons?

Deelnemers geven Pensioenfonds ING in 2023 gemiddeld een 7,5.

14

Colofon

Antwoorden, het magazine van Stichting Pensioenfonds ING, verschijnt drie keer per jaar en is bestemd voor alle deelnemers van het Fonds. Met dit magazine geeft het Fonds u antwoorden op vragen over uw pensioen en actuele thema's.

Eindredactie: Bestuursbureau Pensioenfonds ING • **Concept & realisatie:** Reach Communications, Baarn • **Fotografie:** Verse Beeldwaren en Marco Hofsté

Reageren?

Wilt u reageren op de inhoud van dit magazine? Of wilt u een volgende keer meewerken aan dit blad? Stuur dan een e-mail naar communicatie@pfing.nl.

We blijven graag in contact met u

De jaarwisseling staat voor de deur. Een tijd voor samenzijn, lekker eten en natuurlijk de kerstgedachte. Maar met alle onrust en ellende in de wereld, ook een moment om stil te staan bij hoe goed we het in Nederland hebben. Hoewel we in ons land niet direct worden geraakt door de vele conflicten die gaande zijn en door het natuurgeweld dat ook dit jaar weer flink opspeelde, voelen we natuurlijk wel de gevolgen ervan. Bijvoorbeeld door de toegenomen inflatie. Omdat we ons goed kunnen voorstellen dat u zich afvraagt of deze ontwikkelingen van invloed zijn op uw (toekomstige) pensioen besteden wij daar aandacht aan in deze editie van *Antwoorden*. Verder leest u hoe Yvonne de Kleijn (68) zich voorbereid heeft op haar pensioen en hoe zij nu profijt heeft van de pensioenkeuzes die zij gemaakt heeft.

Eerder hebben we u al laten weten dat wij het belangrijk vinden om doorlopend contact met onze deelnemers en gepensioneerden te hebben. Zo toetsen we met regelmaat op verschillende manieren of u achter onze thema's, ambities en overtuigingen staat. Dit voorjaar hebben we een klanttevredenheidsonderzoek gehouden, waarvan de uitkomsten positief waren. Gepensioneerden geven Pensioenfonds ING in 2023 gemiddeld een 8,3, deelnemers een 7,5. In dit magazine delen we wat we met uw suggesties doen.

Dank ook voor de belangstelling om deel te nemen aan de deelnemerspeiling rondom het nieuwe pensioenstelsel. 41% van de deelnemers staat positief tegenover invaren in het nieuwe stelsel, 26% houdt het liever zoals het is, en de rest is neutraal. Op dit moment is er nog geen verzoek om over te gaan naar het nieuwe pensioenstelsel gekomen van de sociale partners, die erover beslissen. Daar hebben zij tot uiterlijk 1 januari 2025 de tijd voor. Doordat Pensioenfonds ING een rijk fonds is, kan een overgang naar het nieuwe pensioenstelsel gunstig zijn voor deelnemers van Pensioenfonds ING. Wanneer dat eventueel precies dan zou gaan gebeuren is helaas nu nog niet te zeggen.

Elk jaar, begin december besluiten wij als Bestuur over verhogingen van de pensioenen die de (afgeleide) prijsindex volgen. Bij het drukken van dit magazine was het besluit nog niet bekend. Voor de laatste informatie hierover verwijs ik u graag naar onze website.

Deze editie van *Antwoorden* is weer met veel aandacht gemaakt. Mocht u tijdens het lezen toch nog vragen hebben, neem dan gerust contact met mij op.

Met vriendelijke groet,

Peter van Meel
Algemeen directeur Pensioenfonds ING

petervanmeel@pfing.nl

DEELNEMERSPEILING NIEUW PENSIOENSTELSEL

Grote groep deelnemers (41%) staat positief tegenover een eventuele overgang naar het nieuwe pensioenstelsel

Onlangs heeft Pensioenfonds ING een deelnemerspeiling gehouden over een eventuele overgang van het Fonds naar het nieuwe pensioenstelsel. Alle deelnemers zijn uitgenodigd om hun mening te laten horen. In totaal hebben 3.917 deelnemers de vragenlijst ingevuld. Een groot deel van de deelnemers staat positief tegenover een overgang naar het nieuwe stelsel (41%). Een derde (33%) staat neutraal tegenover het nieuwe stelsel en iets meer dan een kwart (26%) houdt alles liever zoals het is.

Ronald van der Kuil (66)
Gepensioneerd, voorheen Nationale Nederlanden

“Gooi geen oude schoenen weg voor je nieuwe gevonden hebt die minimaal hetzelfde zijn — maar bij voorkeur beter. Wij hebben een uitstekende pensioenregeling met een hoge dekkinggraad, een goed beleggingsbeleid en goede communicatie. Waarom zou je dan overgaan?”

In het onderzoek viel op hoe belangrijk het is dat deelnemers begrijpen wat er mogelijk gaat veranderen. Deelnemers die aangaven informatie te hebben ingewonnen over het nieuwe stelsel zijn er positiever over dan degenen die dat niet hadden gedaan. Gepensioneerden zijn bovendien vaker positief dan werkenden. Ook blijkt er een duidelijk verband te zijn met de verwachting over de hoogte van het pensioen; een verwacht hoger pensioen correspondeert met een positieve houding tegenover een overgang naar het nieuwe stelsel en vice versa. Het is goed om te zien dat er veel vertrouwen is in Pensioenfonds ING over de mate van zorgvuldigheid waarmee men verwacht dat het Fonds handelt.

Uitkomsten zijn raadgevend

De uitkomsten van de deelnemerspeiling zijn raadgevend. Het Fonds neemt de uitkomsten serieus en heeft deze meegegeven aan de sociale partners (werkgevers en vakbonden) en aan de verenigingen van oud-medewerkers van ING en NN. Uiteindelijk beslist niet Pensioenfonds ING, maar zijn het de sociale partners die over een overgang naar het nieuwe stelsel beslissen. Pensioenfonds ING let vervolgens op uitvoerbaarheid en evenwichtigheid.

Wat doen we met de feedback?

Naar aanleiding van de feedback die we hebben ontvangen zullen we de gevolgen van een eventuele overgang naar het nieuwe pensioenstelsel voor uw pensioen concreter proberen te maken. De verwachting is dat uw pensioen in het nieuwe stelsel hoger zal uitvallen, maar als het langdurig tegenzit kan het pensioen ook naar beneden worden bijgesteld. Dat is nu ook zo.

Arend Venema (70)
Gepensioneerd, voorheen Nationale Nederlanden

“In het nieuwe stelsel is er geen onderscheid meer tussen loon- en prijsindex en hoeven er minder hoge buffers aangehouden te worden. Ik heb er vertrouwen in dat Pensioenfonds ING de goede rendementen kan voortzetten. Overgaan naar het nieuwe stelsel lijkt mij, zeker voor een rijk fonds als Pensioenfonds ING, voordeliger dan doorgaan op de huidige weg. Het zou een verhoging kunnen betekenen. Waarom dan vijf jaar wachten? Ik ben 70 jaar, maar er zijn ook pensioengerechtigden van in de negentig... Als sociale partners het verzoek doen bij Pensioenfonds ING zou ik zeggen: zo snel mogelijk overgaan! Wat ik wel prettig zou vinden, is als dat verzoek er eenmaal ligt, we een concreet voorbeeld krijgen: dit gebeurt er als we een rendement maken van -5% en dit bij een rendement van +5%. Als dat helder gecommuniceerd wordt, vindt waarschijnlijk 75% van de deelnemers en gepensioneerden de overgang naar het nieuwe stelsel een goed idee.”

Paul Zoet (68)
Gepensioneerd, voorheen Nationale Nederlanden

“In eerste instantie stond ik sceptisch tegenover overgaan naar het nieuwe pensioenstelsel. Vooral omdat ons Fonds een gesloten fonds is en er heel wat geld mee gemoeid gaat. Na een gesprek met een pensioenadviseur ben ik van gedachten veranderd. Van anti ben ik nu zelfs een voorstander geworden. Het lijkt er namelijk op dat het voor deelnemers en gepensioneerden van Pensioenfonds ING juist gunstig is om over te gaan. Dit wordt met name veroorzaakt door de hoge buffers die het Fonds nu moet aanhouden en in het nieuwe stelsel niet. Het lijkt mij dus een goede zaak om over te gaan naar het nieuwe stelsel, en liever gisteren dan overmorgen. Maar wel met de kanttekening dat ons pensioen nooit minder mag worden dan dat het nu is.”

Wat betekent een scheiding voor uw pensioen?

Een scheiding heeft gevolgen voor uw pensioen. Deze gevolgen zijn groter als u getrouwd was of een geregistreerd partnerschap had, dan wanneer u alleen samenwonend was.

Was u getrouwd of had u uw partnerschap geregistreerd? Dan houdt uw ex-partner recht op bijzonder partnerpensioen dat tijdens het huwelijk of geregistreerd partnerschap is opgebouwd. Dit wordt uitgekeerd na uw overlijden. Daarnaast is de hoofdregel dat uw ex-partner wettelijk gezien recht blijft houden op de helft van het pensioen dat u tijdens het huwelijk of het geregistreerd partnerschap heeft opgebouwd.

Ongehuwd samenwonen

Woonde u alleen samen met uw ex-partner en was uw partner aangemeld en geregistreerd bij Pensioenfonds ING? Dan houdt uw ex-partner recht op bijzonder partnerpensioen dat tijdens uw samenwonen is opgebouwd en wordt uitgekeerd na uw overlijden. Uw ouderdomspensioen is

van u. Dit hoeft u niet te delen met uw ex-partner.

Uitbetaling

U bent er zelf voor verantwoordelijk dat het ouderdomspensioen aan uw ex-partner wordt uitbetaald. Pensioenfonds ING kan uw ex-partner zijn of haar deel rechtstreeks betalen. Dit geeft u dan binnen twee jaar na de scheiding aan ons Fonds door. U kunt er ook voor kiezen om het pensioen straks zelf elke maand aan uw ex-partner te betalen. Net wat u prettig vindt. De tweede optie kan echter fiscale gevolgen hebben, dus informeert u zich vooraf goed.

Hoe geef ik het door?

Als u in Nederland gaat scheiden of uw geregistreerd partnerschap wordt beëindigd, dan geeft de gemeente dat aan ons door. Gaat u in het buitenland scheiden? Laat ons dit dan wel weten. Als u niet meer samenwoont met uw partner, geeft u ons dat digitaal door via Mijn Pensioen of door middel van het formulier 'Ontbinding partnerschap bij samenleven'.

Blijf op de hoogte van de laatste ontwikkelingen

Wilt u op de hoogte blijven van de laatste ontwikkelingen van Pensioenfonds ING? Laat dan uw e-mailadres bij ons achter. Op die manier kunnen we u nog sneller op de hoogte stellen van het laatste nieuws over uw pensioen en/of ons Fonds. U kunt uw privé-e-mailadres doorgeven door in te loggen in uw persoonlijke omgeving via Mijn Pensioen op pensioenfondsing.nl.

Maak van je hart geen moordkuil

Uw pensioen is belangrijk voor u. Dat begrijpen wij. Bent u ergens niet tevreden over of heeft u een klacht? Neem dan gerust contact met ons op.

Onlangs hebben we ons klachtenreglement naar een hoger niveau getild. Elke melding van ontevredenheid wordt nu vastgelegd en waar mogelijk opgepakt. Zelfs voordat u het als een 'officiële klacht' zou bestempelen. We gebruiken uw feedback om onze dienstverlening verder te verbeteren.

Meld u aan voor het deelnemerspanel

Wilt u meedenken over de communicatie van Pensioenfonds ING? Ons deelnemerspanel beoordeelt op gezette tijden teksten of ideeën. Zo kunnen we de communicatie met u verder blijven verbeteren!

Interesse? Stuur een e-mail naar communicatie@pfing.nl. U kunt ook een mail sturen als u mee wil werken aan een interview voor Antwoorden of voor onze website.

'Bedrag ineens' wederom uitgesteld

Met 'bedrag ineens' is het mogelijk om in één keer maximaal 10% van het pensioen op te nemen. Voordat dit mogelijk is, moet de Wet herziening bedrag ineens aangenomen worden door de Tweede en Eerste Kamer. Omdat de Tweede Kamer de wet niet voor de afgelopen zomervakantie heeft behandeld gaat de wet pas op zijn vroegst op 1 juli 2024 in.

Gaat u in 2024 met pensioen? Een half jaar voordat de keuze-mogelijkheid 'bedrag ineens' beschikbaar komt, voegen we deze toe aan Mijn Pensioenplan. Op z'n vroegst zal dat 1 januari 2024 zijn, maar later kan dus ook. Vanaf dan kunt u berekeningen maken van de effecten van deze keuze.

Mijn Pensioenschets

Beschikt u straks over voldoende pensioen? Om u te helpen daarachter te komen hebben we een handige tool ontwikkeld: Mijn Pensioenschets. Hiermee krijgt u een indicatie van uw toekomstige financiële situatie. In de app zet u uw totale (verwachte) inkomsten en uitgaven tegen elkaar af. U kunt daarnaast de effecten zien van enkele pensioenkeuzes, zoals eerder met pensioen gaan. Zo ziet u of u ook na uw werkende leven financieel voldoende ruimte heeft.

Mocht u iets willen wijzigen voor uw pensioen bij Pensioenfonds

ING naar aanleiding van de uitkomsten van Mijn Pensioenschets, dan kunt u in Mijn Pensioenplan meer nauwkeurig bekijken welke keuzes u kunt maken en wat de invloed van die keuzes is op de hoogte van uw pensioen. Zo kunt u beslissen om eerder met pensioen te gaan of in eerste instantie te beginnen met een lager pensioen en dan dat later te verhogen of andersom. Op onze website leggen we in een animatie uit hoe Mijn Pensioenschets en Mijn Pensioenplan elkaar versterken.

Vragen? Wij helpen u graag

Carolijn en haar collega's beantwoorden graag uw vragen.

Zo kunt u ons bereiken:

pensioenloket@pensioenfondsing.nl

088 - 116 2405,
elke werkdag van 8.30 tot 17.00 uur.

pensioenfondsing.nl:
u kunt chatten via de website of u gebruikt het contactformulier om ons uw vraag door te geven.

KEUZEMOGELIJKHEDEN

Hoe bereid je je voor op je pensioen?

In 1979 ging Yvonne de Kleijn (68) bij de Nederlandse Middenstandsbank werken, die later is opgegaan in ING. Daarna volgde een dienstverband bij Nationale Nederlanden en Pensioenfonds ING. Welke pensioenkeuzes heeft zij gemaakt en hoe kijkt ze daar – nu ze een jaar met pensioen is – op terug?

Stiekem was Yvonne wel een beetje teleurgesteld dat ze niet tot na haar 67ste twee dagen per week kon blijven doorwerken. Het werk zelf, het contact met collega's... het was haar na ruim 43 jaar werken zo dierbaar geworden. Ook het idee dat je wereld kleiner wordt als je niet meer werkzaam bent, benauwde haar een beetje. Maar toen bleek dat het zou betekenen dat ze dan wel heel veel belasting zou moeten gaan betalen, was de keuze snel gemaakt: in augustus 2022 was haar laatste werkdag en per november van dat jaar ging ze officieel met pensioen.

'Wie zegt dat je 67 jaar wordt?'

Voordat het zover was, heeft ze zich goed laten voorlichten. Onder meer via het Pensioenloket. "Toen mijn pensioenleeftijd naderde, ben ik mij erin gaan verdiepen. Zo heb ik een webinar bijgewoond van Pensioenfonds ING. De grootste vraag waar ik mee worstelde was: zal ik het deel dat ik heb opgebouwd bij Pensioenfonds ING laten uitkeren bij 65 jaar of wachten tot 67 jaar als ik mijn pensioen van NN CDC Pensioenfonds ook ontvang? Op advies van een collega heb ik mijn pensioen al deels laten uitkeren vanaf mijn 65ste, toen ik dus ook nog werkte. Want wie zegt dat je 67 wordt?" Yvonne vertelt dat ze altijd heel spaarzaam is geweest. "Om mijzelf te belonen heb ik van het extra geld dat op deze manier vanaf 2020 binnenkwam zonnepanelen aangeschaft en een auto gekocht." Het enige nadeel van eerder uitkeren is dat je daardoor, net als Yvonne, in een hogere belastingschijf terecht kunt komen. "Maar dat woog niet op tegen wat ik met het geld heb kunnen doen."

'Yvonne let op, je pensioen is voor jezelf!'

Terugkijkend vond Yvonne de begeleiding bij haar pensioenkeuzes vanuit Pensioenfonds ING goed. "Zo ontdekte ik dat mijn partnerpensioen omgezet kon worden naar extra ouderdomspensioen. Ik ben mijn oude baas bij ING ook dankbaar dat hij bij mijn eerste scheiding tegen mij zei: 'Yvonne let op, je pensioen is voor jezelf!'" Hoewel Yvonne twee keer is gescheiden, ontvangen haar ex-partners geen partnerpensioen. "Ik zou iedereen die

'Ik zou iedereen die een scheiding meemaakt aanraden zich goed te laten adviseren door een pensioenadviseur of het Pensioenloket en eventuele wijzigingen ook op te laten nemen in een convenant'

een scheiding meemaakt aanraden zich goed te laten adviseren door een pensioenadviseur of het Pensioenloket en eventuele wijzigingen ook op te laten nemen in een convenant. Mijn oud-collega raadde mij ook aan om mijn pensioen, toen ik van ING naar Nationale Nederlanden ging, niet over te hevelen, wat achteraf een goede keuze bleek te zijn."

Mede doordat Yvonne doordachte keuzes heeft gemaakt, geniet ze van deze fase in haar leven én van een

goed pensioen. "Ik begon ooit met 40 uur per week, heb de laatste 22 jaar 36 uur per week gewerkt en de 13 jaar daarvoor, toen mijn kinderen klein waren, 20 uur per week. Ik heb mijn werk altijd met ontzettend veel plezier gedaan, maar geniet nu ook van de tijd die ik heb om te wandelen, fietsen, tuinieren en lezen. Ook fungeer ik als oproep-oma voor mijn kleinkinderen, een tweeling, en ga ik vier keer per jaar een weekje weg in eigen land. Nederland is zo mooi! Nee, ik mag echt niet klagen!"

Het flexibele pensioen van Pensioenfonds ING

Uw pensioen bij Pensioenfonds ING beweegt mee met uw persoonlijke situatie én met uw voorkeuren voor later. Neem er nu tijd voor, zodat uw pensioen straks optimaal aansluit bij uw wensen en verwachtingen.

Veranderingen in uw situatie

Als er iets wijzigt in uw situatie, bijvoorbeeld door een nieuwe baan, een huwelijk, een scheiding, emigratie of arbeidsongeschiktheid, dan kan dat invloed hebben op uw pensioen.

Voorkeuren voor later

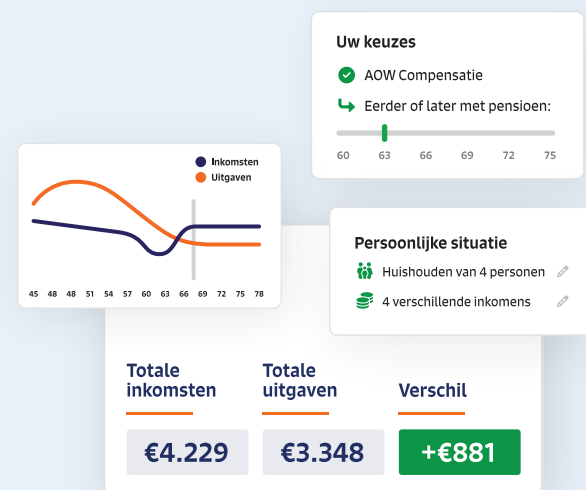
Hoe gaat u straks genieten van uw pensioen? U heeft diverse keuzemogelijkheden, zoals eerder of later met pensioen, of de hoogte van uw pensioen variëren. Daarover informeren we u op verschillende manieren.

Mijn Pensioenschets

Met Mijn Pensioenschets krijgt u inzicht in uw financiële toekomst.

Met de tool vergelijkt u uw totale (verwachte) inkomsten en uitgaven en kunt u een globaal beeld krijgen van het effect van belangrijke pensioenkeuzes op uw toekomstige financiële situatie.

Webinars

Neem deel aan een webinar over pensioenkeuzes. Meld u vanaf pensioen 2024 aan via: pensioenwebinars.nl

Mijn Pensioenplan

Maak persoonlijke pensioenplannen voor uw pensioen bij Pensioenfonds ING aan de hand van diverse keuzes.

Sla versies op en vergelijk deze met elkaar. Vanaf een half jaar voor pensioenstart geeft u via Mijn Pensioenplan aan ons uw definitieve keuzes door.

U vindt de online tools op: pensioenfondsing.nl/mijn-pensioen

Mijn pensioen

Bruto per maand €371
Pensioenleeftijd 65 + 4 maanden

Eerst hoog, dan laag (of andersom)

U kunt ervoor kiezen om eerst een hoger pensioen per maand te krijgen. U krijgt daarna de rest van uw leven een lager pensioen per maand. Andersom kan ook.

☒ Ik wil eerst hoog, dan laag
☐ Ik wil eerst laag, dan hoog

Tot welke leeftijd wilt u een hoger pensioen?

66 jaar 1 maand

Bevestigen

Uw nieuwe pensioenplan

U ziet hieronder een overzicht van uw keuzes. U kunt er voor kiezen dit plan op te slaan of het plan aan te passen.

65 Uw huidige leeftijd
Geboren op 22 december 1957

65 U ontvangt vanaf 01 juni 2023: Pensioen €842,-
66 U ontvangt vanaf 01 december 2023: Pensioen €776,-
66 U ontvangt vanaf 01 juli 2024: Pensioen €412,-

Uw AOW gaat in op: 22 juli 2024

Aanpassen **Opslaan**

Uw opties in Mijn Pensioenplan

Ik wil:

- eerder met pensioen
- in deeltijd met pensioen
- later met pensioen
- de hoogte van mijn pensioen variëren
- partnerpensioen omzetten in extra ouderdomspensioen
- ouderdomspensioen omzetten in extra partnerpensioen

Log in op:

pensioenfondsing.nl/mijn-pensioen voor een overzicht van uw pensioen bij Pensioenfonds ING.

‘Uw vraag, mening of reactie bepaalt mede onze communicatie’

Heldere taal

In deze column legt een expert van Pensioenfonds ING in gewone taal uit hoe het zit met een veelgebruikte term rond pensioenen.

Deze keer gaat Communicatiemanager Oscar Morriën in op de communicatie van Pensioenfonds ING.

Met regelmaat ontvangen we van u vragen, meningen en reacties. Iedere vraag wordt beantwoord, maar dat is niet het enige wat we ermee doen. Uw vragen en reacties zijn voor ons een belangrijk signaal van wat er leeft en speelt onder deelnemers en gepensioneerden.

Zo hebben we onze communicatie in dit magazine en op onze website met betrekking tot ‘uw persoonlijke pensioenpot’ in het nieuwe pensioenstelsel aangescherpt. Meerdere deelnemers benaderden ons namelijk met de vraag of deze leeg kan raken. Voor de goede orde: uw pensioen is levenslang

gegarandeerd en uw pensioenpot kan dus bij een eventuele overgang naar het nieuwe stelsel niet leeg raken.

Niet alleen uw vragen en reacties zijn voor ons belangrijk, ook uw deelname aan onze onderzoeken levert waardevolle input op. Zo hebben we nieuwe inzichten verkregen uit het onderzoek naar uw tevredenheid over ons Fonds. Zie daarvoor het artikel op pagina 14 en 15.

Een ander onderzoek ging over uw houding tegenover een eventuele overgang van Pensioenfonds ING naar het nieuwe pensioenstelsel. Niet alleen de deelnemers uit de representatieve steekproef werden hiervoor actief benaderd; iedere deelnemer van het Fonds kreeg de kans om zijn/haar mening te geven. Velen van u hebben aan die oproep gehoor gegeven. In dit magazine en op onze website leest u de uitkomsten.

‘Uw vragen en reacties zijn voor ons een belangrijk signaal van wat er leeft en speelt’

Ook vroegen we u naar specifieke onderwerpen rondom het nieuwe pensioenstelsel waarover u meer informatie zou willen ontvangen. We gebruiken uw suggesties onder meer voor onze communicatie over een eventuele overgang naar het nieuwe stelsel op onze themawebsite nieuwpensioen.pensioenfondsing.nl.

Het meest recente onderzoek waarvoor wij u hebben benaderd gaat over de risico's waarvan u vindt dat wij die mogen nemen met onze beleggingen. Het Fonds doet dit onderzoek met enige regelmaat en onderzoekt daarbij onder meer of onze huidige beleggingskeuzes, waarbij we weinig risico nemen, nog steeds aansluiten bij uw wensen. De resultaten hiervan vindt u binnenkort op onze website.

Ontvangt u in de toekomst een uitnodiging voor deelname aan een onderzoek? Weet dan dat uw mening voor ons telt.

Financieel kijkje in de toekomst

Customer Journey Expert Wilma Verhofstad werkt al ruim 33 jaar voor ING.

Hoewel ze altijd riep dat ze op haar zestigste wilde stoppen met werken, weet ze dat nu niet meer zo zeker. Ze gebruikte de tool Mijn Pensioenschets om inzicht te krijgen in haar toekomstige financiële situatie.

Onderdeel van de ruim drie decennia dat Wilma Verhofstad in dienst is bij ING is een uitstap geweest naar ING België. Vanaf 2005 werkte ze er zo'n tweeënhalf jaar. "Dat Belgische pensioen overhevelen naar Nederland heeft nog heel wat voeten in de aarde gehad, maar ik vond het zonde om zo'n klein plukje pensioen in België te laten staan." De tijdelijke overstap was niet geheel zonder gevolgen voor Wilma's pensioen, omdat ze in eerste instantie in een lagere loonschaal terugkwam.

Met zestig stoppen

De Customer Journey Expert riep altijd dat ze op haar zestigste wilde stoppen met werken, maar nu die leeftijd — ze is net 56 geworden — rap dichterbij komt, weet ze dat niet meer zo zeker. "Wil ik inderdaad met pensioen, of misschien met deeltijdpensioen? Naast mijn pensioen heb ik een potje opgebouwd, dus wat minder werken zonder mijn opgebouwde pensioen al in te zetten is ook een optie." Wilma vertelt dat ze altijd veel reistijd heeft gehad, doordat ze in 's-Hertogenbosch woont en in Amsterdam werkt. Fulltime werken is voor haar minder belastend geworden sinds ze hybride werkt. "Op deze manier is het langer vol te houden." Bang dat ze zich gaat vervelen als ze eenmaal met pensioen is, is ze niet. "Ik hou van fotograferen en reizen en wil tegen die tijd als vrijwilliger in mijn woonplaats rondleidingen gaan geven over de Binnendieze, de smalle waterlopen achter de huizen in de historische binnenstad."

Levensstandaard aanhouden

Wilma wil na pensionering graag haar huidige levensstandaard aan kunnen houden. "Wat je met je pensioen kan doen is voor mij belangrijk." Om daarvan een goed beeld te krijgen, heeft ze inmiddels twee keer Mijn Pensioenschets gebruikt. Deze online tool van Pensioenfonds ING is een hulpmiddel om inzicht te krijgen in je toekomstige financiële situatie. In de tool worden je inkomsten afgezet tegen je verwachte uitgaven. Zo krijg je een indicatie of je na je werkende leven financieel voldoende ruimte overhoudt. Naast je inkomen voer je je vaste lasten in en hoe die zich gaan ontwikkelen. Misschien is je hypotheek bijna

afgelost of verwacht je juist meer te moeten gaan betalen voor huisvesting? "De tool houdt geen rekening met inflatie. Dat is jammer, maar wel begrijpelijk. Inflatie is onvoorspelbaar. Dat is afgelopen jaar maar weer eens duidelijk geworden."

Reëel beeld van financiële situatie

Door Mijn Pensioenschets te gebruiken heeft Wilma een reëel beeld gekregen van haar financiële toekomst. "In mijn situatie zou ik dit eigenlijk twee keer per jaar moeten doen. Zit je wat verder van je pensioen, dan is één keer per jaar genoeg. Het voordeel vind ik dat je allerlei scenario's kunt invullen en dat het niet alleen de pensioencomponent omvat, maar je ook met je uitgaven kunt spelen. Wat betekent het als ik dit doe of juist dat? Ik vind het een erg gebruiksvriendelijke tool. Je downloadt een app en logt in met je DigiD. Er zijn vijf categorieën: wonen, huishoudelijke uitgaven, vervoer, vrije tijd en bijzondere uitgaven. Onder die laatste kun je alles zetten wat niet onder de eerste vier valt." Alles wat bekend is bij de Belastingdienst en Pensioenfonds ING wordt

'Ik werd door de tool extra getriggerd om mijn vaste lasten te verlagen'

automatisch ingevuld. "Verder wordt er gewerkt met Nibud-bedragen voor uitgaven in de genoemde categorieën, maar die kun je aanpassen aan je eigen situatie. Zeker als je dichterbij je pensioen zit of denkt aan eerder stoppen, is het een handige tool om erachter te komen hoe je ervoor staat."

Vaste lasten verlagen

Naar aanleiding van Mijn Pensioenschets heeft Wilma een deel van haar hypotheek afgelost. "Ik werd door de tool extra getriggerd om mijn vaste lasten te verlagen. Ik ben altijd gestructureerd geweest met mijn financiën en ben er ongetwijfeld meer dan de gemiddelde Nederlander mee bezig. Deels om niet voor verrassingen te komen staan, maar ook zodat ik als ik eerder stop met werken, ook zeker weet dat dat kan."

Mijn pensioenschets

Meer informatie over Mijn Pensioenschets vindt u op onze website pensioenfondsing.nl/mijn-pensioen. Nadat u bent ingelogd, is er een menukeuze voor Mijn Pensioenschets.

KLANTTEVREDENHEIDSONDERZOEK 2023

Wat vindt u van ons?

Dit voorjaar heeft Pensioenfonds ING een klanttevredenheidsonderzoek gehouden, onder meer om de houding ten opzichte van het Fonds en het gevoerde beleid in kaart te brengen. Over het algemeen waren de uitkomsten positief. Gepensioneerden geven Pensioenfonds ING in 2023 gemiddeld een 8,3. Deelnemers een 7,5.

Deelnemers en gepensioneerden zijn over het algemeen positief over Pensioenfonds ING. In grote lijnen is het sentiment gelijk — al zijn gepensioneerden positiever dan deelnemers die nog niet met pensioen zijn, zowel wat betreft tevredenheid, vertrouwen als imago. Senior communicatiemanager Simone Schothorst: “We zijn blij dat deelnemers hun stem hebben laten

horen. Opvallend is dat hoewel de scores ten opzichte van de steekproef in 2021 iets gedaald zijn, we hoger scoren dan vergelijkbare pensioenfondsen en ook minder sterk zijn gedaald.” Een positieve uitzondering is de stelling: ‘Pensioenfonds ING let op de kosten.’ In 2021 was 30% het daarmee eens, in 2023 48% van de deelnemers.

Heldere communicatie

Gepensioneerden ervaren het Fonds als deskundig en bekwaam en vinden dat er helder gecommuniceerd wordt. Ongeveer driekwart vindt de informatie vanuit Pensioenfonds ING bij het maken van de pensioenkeuzes (zeer) goed. 84% ervaart voldoende hulp bij het maken van pensioenkeuzes. Het Fonds wordt door deelnemers gezien als financieel sterk, met een hoge dekingsgraad. Toch weten ze niet goed waar ze aan toe zijn in de toekomst. Er is vooral onzekerheid over het nieuwe pensioenstelsel en wat dit voor hen zal

betekenen. “Hier zullen we op inspelen door hen zodra dat mogelijk is meer persoonlijk te informeren, maar eerst moet de beslissing nog genomen worden of Pensioenfonds ING overgaat naar het nieuwe stelsel”, licht Simone Schothorst toe.

Begeleiding bij pensioenkeuzes

Van de deelnemers die nog niet met pensioen zijn, vindt driekwart van de deelnemers dat Pensioenfonds ING voldoende begeleiding geeft bij het maken van pensioenkeuzes. Een kwart van de deelnemers heeft behoefte aan uitgebreidere begeleiding bij het maken van pensioenkeuzes. Genoemd wordt onder meer dat er behoefte is aan een totaalplaatje van wat iemand heeft opgebouwd bij meerdere fondsen. Simone Schothorst: “Met de nieuwe online tool Mijn Pensioenschets komen we tegemoet aan die wens. Mijn Pensioenschets geeft u inzicht in uw financiële toekomst. Met deze tool

vergelijkt u uw totale (verwachte) inkomsten en uitgaven en kunt u een globaal beeld krijgen van het effect van belangrijke pensioenkeuzes op uw toekomstige financiële situatie.”

Ook weer driekwart van de deelnemers vindt dat Pensioenfonds ING maatschappelijk verantwoord moet beleggen. “50% is op de hoogte van ons MVB-beleid, dus dit moeten we nog actiever communiceren.”

Onderwerpen die leven

Bij de open vragen worden zowel indexatie als het nieuwe pensioenstelsel veel genoemd. Dat deze onderwerpen leven onder deelnemers wordt ook hierbij weer bevestigd. “Deelnemers zijn vooral op zoek naar nog meer persoonlijke aandacht, informatie en hulp. Daar zullen we rekening mee houden in onze communicatie, nu en in de nabije toekomst”, besluit Simone Schothorst.

Antwoord op al uw vragen over de Pensioen3daagse

Vraag 1

Wat is er al bekend over het nieuwe pensioenstelsel en de gevolgen daarvan voor de deelnemers van Pensioenfonds ING?

Het nieuwe pensioenstelsel en de effecten daarvan zijn nog niet volledig uitgewerkt. Op de website nieuwpensioen.pensioenfondsing.nl vindt u actuele informatie over het nieuwe stelsel.

Vraag 2

Als ik ervoor kies om mijn pensioen eerder uit te laten betalen, moet ik dan stoppen met werken of kan ik in deeltijd doorgaan?

U kunt kiezen voor deeltijdpensioen. Hierbij laat u een deel van uw pensioen uitbetalen en gaat u deels door met werken. Meer informatie hierover vindt u op onze website. Wilt u zien wat dit betekent voor uw persoonlijke pensioensituatie? Maak dan vrijblijvend berekeningen met Mijn Pensioenplan op onze website.

Tijdens de begin november gehouden Pensioen3daagse hebben we goed bezochte webinars georganiseerd voor deelnemers die nog niet met pensioen zijn. Hieronder beantwoorden we de drie meest gestelde vragen tijdens deze webinars.

Vraag 3

Gaat mijn pensioen van Pensioenfonds ING automatisch in als ik 65 ben?

Zes maanden voordat u 65 of 68 jaar wordt ontvangt u van ons een bericht over uw pensioeningangsdatum. Wilt u uw pensioen dan nog niet laten ingaan? Dan hoeft u niets te doen. Als u ons geen pensioenplan met uw keuzes stuurt, gaan we ervan uit dat u uw pensioen van Pensioenfonds ING voorlopig niet wilt laten ingaan. Een jaar later ontvangt u van ons een herinnering en kunt u alsnog uw keuzes doorgeven of besluiten om wederom niets te doen. Wilt u uw pensioen in de tussentijd toch laten ingaan? Geef dit dan binnen zes maanden tot minimaal een maand voor de gewenste ingangsdatum aan. Uw pensioenplan kunt u eenvoudig en veilig online indienen via Mijn Pensioenplan op onze website.

Het nieuwe webinarplatform
Wilt u ook deelnemen aan een van de webinars die we regelmatig organiseren? Ga op pensioenwebinars.nl naar het overzicht en meld u aan.

